EXPEDITION FAR EAST

STAAN ZO VEEL MOGELIJK VRIJ OP MEEST BIJZONDER PLAATSEN

EEN REIS VAN 48 DAGEN

BELEEF MAROKKO PUUR

LAATSTE DEEL

Tekst: Nardi Vaanholt en Marijke Hellema (Women on Wheels)

Fotografie: Nancy Verheijen en Hans Schrijen

Opmaak: CamperReisMagazine

Marrakesh

De komende dagen zullen wij in Marrakesh doorbrengen. Wij merken dat in Marrakesh ook het nodige is veranderd. De koetsjes staan keurig in rijen van twee aan een kant van de weg opgesteld. Er lopen zelfs goten langs de stoeprand om de paardenvijgen op te vangen! Het Djeema El Fna plein is geasfalteerd, de eettentjes zijn aanzienlijk uitgedund, maar voldoen nu wel aan de hygiënische eisen van deze tijd. Hierdoor heeft het plein iets wat van zijn charme van vroeger heeft verloren… maar desondanks blijft het een heerlijke chaos. Wij vinden Marrakesh een heerlijke stad en genieten van de bruisende sprankelende levendigheid. Slangenbezweerders, verhalenvertellers, muzikanten en acrobaten laten nog steeds hun kunsten zien. Slenterend door de souks genieten wij van de grote hoeveelheid kruiden, de stalletjes met koper en aardewerk, bewerkte sandalen, sieraden, tassen en andere prullaria.

En daartussen de levende kippen en kalkoenen die ter plekke voor je worden geslacht en schoongemaakt. Verser kan het niet. De eerste avond in Marrakesh nodigen Marijke en ik, Hans en Nancy uit voor een etentje in restaurant Maison MK, midden in de medina. Wij lossen daarmee een belofte in die wij eerder aan hen hadden gedaan. Vanaf het boven terras van het restaurant hebben wij een prachtig uitzicht over de stad. Het aangeboden vijf gangen menu wordt geserveerd in een schitterende ambiance en is van een voortreffelijke kwaliteit. Hoogstaand culinair Marrakesh op zijn best! De tweede dag bezoeken wij nog eens La Bahia-paleis, El Badi-paleis en de Saadische graven. Daarna lunchen we gezamenlijk met als hoofdgerecht een voortreffelijke pastille bij een bevriende eigenaar van Nancy en Hans. Op de terugweg kopen wij een grote hoeveelheid heerlijke kruiden wetende dat wij een aantal mensen hiermee een groot plezier zullen doen. »

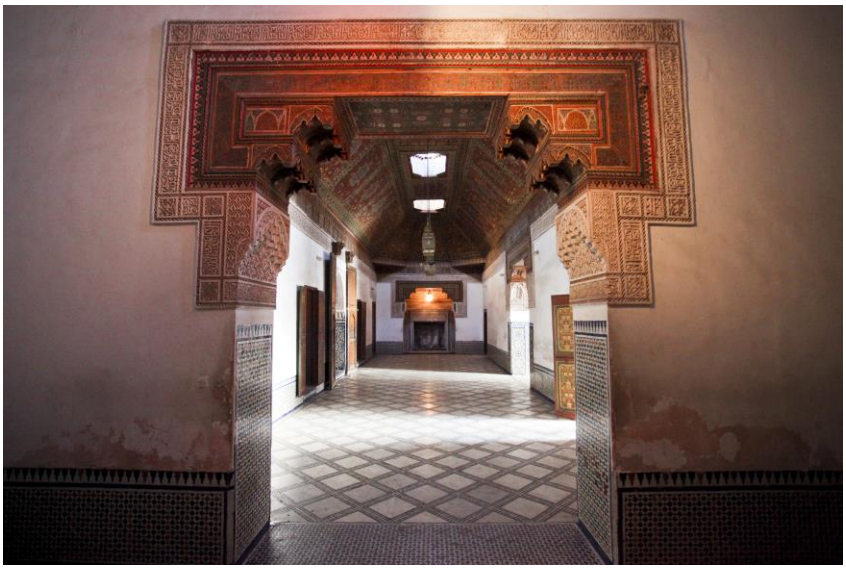

Koutoubia Moskee

Souk van Marrakesh

En dan is het alweer onze laatste dag in Marrakesh. Peter, Leo en Sonja, en Rein en Jenny vertrekken alvast naar de Cascade d'Ouzoud. Hans en Nancy, Liesbeth en Theo en wij blijven nog een dagje in Marrakesh. Ieder kan zijn eigen keuzes maken en zijn rijroute veranderen, mits het vooraf wordt aangegeven. Op weg naar Ouzoud krijgen Rein en Jenny motorpech. Hans en Nancy, die net op weg waren naar de souk, maken rechtsomkeert en organiseren alles wat nodig is om Rein en Jenny bij te staan. Er moet veel geregeld worden: een depannage om de camper terug naar Marrakesh te brengen, een goede garage die een diagnose kan stellen, overleg met de verzekering e.d. en niet te vergeten, hoe te betalen. Peter die toevallig met zijn camper in de buurt is, biedt mobiele ondersteuning. Na anderhalf uur staan Rein en Jenny met hun camper voor de deur van een Fiat-garage in Marrakesh! Het netwerk van onze reisbegeleiders en het adequaat optreden werpt zijn vruchten af.

Bahiapaleis

Men belooft de volgende morgen direct met de camper aan de slag te gaan. Zoals eerder gezegd zijn wij nog een dag in Marrakesh en bezoeken we samen met Liesbeth en Theo de Medersa Ben Youssef, één van de mooiste Koranscholen van Marokko. Je zou in deze omgeving voor je plezier theologie studeren. Ernaast ligt het Musée de Marrakesh, gevestigd in een paleis uit de negentiende eeuw. De collectie stelt niet veel voor maar het paleis in Moorse stijl des te meer. We lunchen in Café Argana, bekend van de terroristische aanslag in april 2011, waarbij zeventien mensen om het leven zijn gekomen. In december 2015 is het café weer heropend, en behalve het detectiepoortje bij de ingang, herinnert niets meer aan deze tragedie.

Cascade d'Ouzoud

Voordat wij naar de Cascade d'Ouzoud rijden, bezoeken we samen met Hans en Nancy, Jenny en Rein. Wij zijn mee om, indien nodig, bij hen achter te blijven. Wij zouden daarbij niets missen omdat wij de watervallen in Ouzoud bij een eerder bezoek al hebben gezien.

In de garage blijkt dat de koppelingsplaat van de camper versleten is en vernieuwd moet worden. Het onderdeel is in Marokko op voorraad en moet alleen vanuit Casablanca naar Marrakesh worden verstuurd. Normaal gesproken zal het maandag vervangen worden. De overnachtingsplek van Jennie en Rien verdient geen sterretje en is duidelijk niet door Hans en Nancy uitgezocht. Maar het kunnen vertoeven in eigen camper heeft zeker zijn voordelen en dat met de Fiat-garage voor de eigen huisdeur. Wij laten Rein en Jenny met vertrouwen achter en rijden naar Ouzoud. De zeer bochtige, maar mooie N8 biedt ons prachtige vergezichten.
En het is pas aan het einde van de middag als wij de 200 km achter ons hebben en op camping Zebra aankomen. Een goed verzorgde camping met Nederlandse eigenaren. In de avond eten wij met een deel van de groep in hun sfeervolle tuinkamer-restaurant.

Cascade d'Ouzoud

De groep vertrekt naar een bergmeer en wij volgen de N8 richting Fes. We rijden door een vruchtbare streek waar met primitieve landbouwwerktuigen de grond wordt omgeploegd. De ezels doen het zware werk. Daarnaast zijn mannen en vrouwen met lange stokken en grote zeilen in de weer, om de olijven uit de bomen te slaan en op te vangen. Het is duidelijk oogsttijd. Aan de kant van de weg wapperen gele en oranje plastic zakjes ten teken dat hier de olijven geperst kunnen worden. Er zijn veel van deze 'perspunten' en er wordt druk gebruik van gemaakt.

Leerlooierij van Fes

Fes

Wij proberen de vierhonderd kilometers tot aan Fes voor het donker af te leggen, maar het lukt ons niet. We pakken de niet verlichte autoweg in de verkeerde richting, wachten eindeloos op een afslag die maar niet komen gaat en verzeilen dan in Fes op een punt vanwaar de camping niet bereikt kan worden. Na eindeloos zoeken in het donker vinden we alsnog de nieuwe ingang van de camping. We zijn moe en uitgeblust, maar tevreden dat wij op deze plek staan. Voor koken is geen energie, dan maar kaas en een glas wijn.
In de stromende regen lopen wij de volgende dag, nadat
we onze overnachtingsplek op de camping hebben verruild voor een unieke plek midden in de oude stad, door de souk van Fes. We leggen eindeloze kilometers af langs allerlei ambachtslieden die de mooiste dingen maken. Hoe lang
zal het duren voordat de producten van deze mensen verdrongen worden door geïmporteerd materiaal uit China? Ondanks de regen, die voor de Marokkanen zeer welkom is, verliest niemand zijn goede humeur. Zoals vaker we al vaker tegen elkaar hebben gezegd bestaat er geen slecht weer, maar alleen slechte kleding.

Bab Bouljoud

Ik probeer de vier borden die ik twaalf jaar geleden heb gescoord, uit te breiden tot zes. Gewapend met een foto van het design belanden wij uiteindelijk in de aardewerkfabriek waar ik de borden heb gekocht. Het design is niet meer voorradig maar kan wel op bestelling gemaakt worden. Wij laten het bij vier en kopen ander blauw aardewerk. Het is ons duidelijk dat wij niet moeten kopen bij de best gesorteerde grote winkels in de souk. Zij vragen prijzen die toeristen kennelijk willen betalen, maar die ver boven de maat zijn. In de kleinere winkeltjes zijn de prijzen redelijker. Een winkeltje, beheert door een vrouw, gebruikt vaste prijzen. Zij zegt “Het is voor jullie en voor mij makkelijker om vaste, redelijke prijzen te hanteren.” En gelijk heeft ze. Wij hebben bij haar het nodige gekocht en is zeker een aanrader voor iedereen die Fes bezoekt.
’s Avonds gaan we eten in het door TripAdvisor geadviseerde en gerenommeerde restaurant Numéro 7. Deze blijkt een nieuwe eigenaar te hebben, heet nu Nur en is net geopend. De belachelijk hoge prijzen staan in geen enkele verhouding tot hetgeen aangeboden wordt en het is absoluut geen aanrader! Het eten was niet bijzonder maar wel bijzonder duur.
De vele bezienswaardigheden in Fes hebben wij bij vorige gelegenheden al bezocht, maar voor de Medersa Bou Inania gaan wij graag voor een tweede keer naar binnen. Zo prachtig! De leerlooierijen, die inmiddels verkleind en gerestaureerd zijn, verspreiden nog steeds dezelfde stank en de nabij gelegen grote leerwinkels doen hun best de duizenden artikelen aan toeristen te verkopen, die steeds kieskeuriger worden. Toch blijft dit gebeuren één van de trekpleisters van Fes en is ook nu weer een genot voor het oog. De laatste avond in Fes eten wij met Peter in een restaurantje, Le Kasbah, bij de blauwe poort. De pastilla is heerlijk evenals de omelet Berbere en voor de prijs (acht euro per persoon) zou je hier elke avond kunnen aanschuiven.

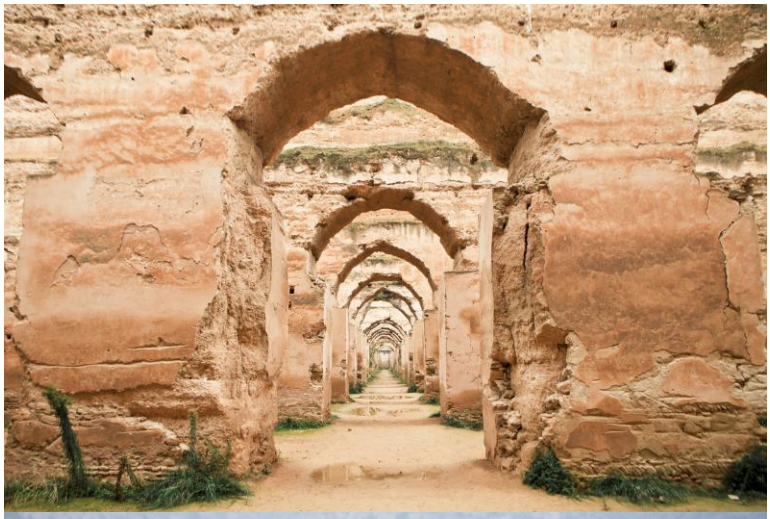
Moulay Idriss

Op weg naar de camping in Moulay Idriss bezoeken wij ook nog de vierde Koningsstad, Meknes. Het mooiste is de prachtige toegangspoort, Bab Mansour, uit de zeventiende en achttiende eeuw. Het heeft rijkelijk met keramiek gedecoreerde bogen en marmeren zuilen die 'even' uit Volubilus geleend zijn. De poort schafte toegang tot de Villa Imperiale, een enorme stad vol met paleizen, stallen en graanschuren.
Met deze stad stond Moulay Ismail een tweede Versailles voor ogen. Hij heeft in elk geval de Zonnekoning overtroffen met zijn 4 vrouwen, 500 concubines en 800 kinderen.

De huidige koning van Marokko is een afstammeling van deze Moulay Ismail …
Wij bezoeken het weinige wat is overgebleven van deze Koninklijke stad: de stallen die plaats boden aan 15.000 paarden en de overblijfselen van de graanschuren. Daarbij is het niet moeilijk een voorstelling te maken van de vroegere grootte van de stad.
Wij verlaten Meknes om naar onze camping Zerhoun Belle Vue in Moulay Idriss te rijden. Een kleinschalige goed verzorgde camping met vriendelijk personeel en waar iedere ochtend bij elke camper kopjes muntthee wordt geserveerd.

Als we in het begin van de avond het brommende geluid van de camper van Rein en Jenny horen, komt iedereen zijn warme camper uit om hen te begroeten en de wederwaardigheden over de afgelopen dagen te horen. Fijn dat we weer compleet zijn!

De volgende dagen brengen wij door met poetsen, wassen en het werken aan de website terwijl anderen Volubilis en Moulay Idriss bezoeken (door ons bij vorige reizen al gedaan).
Het is bekend dat deze streek uitstekende olijfolie en de beste noga levert. Marijke en ik bestellen bij Nancy ieder een pond noga en samen 5 liter olijfolie en denken dat wij daar de winter wel mee door komen.

Paardenstallen Meknes

Volubilis

Laatste avond

Niet voordat wij de blauwe stad Chefchouan en haar medina hebben bezocht gaan wij tussen Tetouan en Cabo Negro naar een goed restaurant waar Hans en Nancy de eigenaar al jaren van kennen. Op deze laatste dag van onze reis hebben wij hier ons afscheidsdiner. Het restaurant is in kerstsfeer (eigenaar heeft grootouders die uit Frankrijk komen), de open haard brandt en de tafel is zeer feestelijk gedekt.

Medina Chefchaouen

Met een drankje kijken wij naar een compacte en zeer goed in elkaar gezette fotopresentatie van Hans en Nancy over onze reis Beleef Marokko Puur en herleven onze 7-weekse reis opnieuw. Rein doet namens de groep een dankwoord. Iedereen kijkt tevreden op deze bijzondere reis terug en is vol lof over de begeleiding van Hans en Nancy.

Een mandje met kleine symbolische cadeautjes en een envelop met inhoud om eventueel de bijzondere lamp uit de souk in Fes te kopen, worden hen aangeboden.
Er is echter een klein probleem, ze hebben geen huis. Tja, dat hebben wij er niet bijgeleverd. Gelukkig is er aan het cadeau geen vervaldatum toegevoegd.
Na het bijzondere eten en de heerlijke wijn moeten we zien te wennen aan het idee dat de reis is afgelopen.

Overtocht terug naar Spanje

Terug naar Europa

De boot naar Algeciras nemen wij gezamenlijk. Echter bij de douane komen er problemen. Hans is met zijn grote camper net door de scan als deze het begeeft! Wat men ook probeert, hij doet het niet en wij staan in de kou te blauwbekken omdat we de camper niet in mogen.
Hans belt uiteindelijk waar iedereen blijft; “we zitten vast bij de douane!” Iedereen wordt ongeduldig, auto’s gaan toeteren en wij zeggen tegen het reparatieteam dat wij toch wel graag de boot willen halen. En dan komt de oplossing: een auto met hasjhond. Het beest loopt om onze campers heen, ruikt dat het goed zit en dan kunnen wij eindelijk vertrekken.
Naast een behoorlijke vertraging van ruim 2 uur, staan we toch na anderhalf uur varen op Spaanse bodem.

Oprijden ferry

Één van de vele wildcamps

Onze geplande overnachtingsplek op het parkeerterrein bij de Carrefour is afgesloten. Enkelen besluiten door te rijden naar een andere camperplek. De rest blijft staan, maar neemt toch alvast afscheid van elkaar omdat er morgen al vroeg gereden wordt.
Wij gaan bij de Carrefour nog even ons avondeten halen en duiken daarna snel ons bed in.

Om half 8 zijn wij startklaar. Hans en Nancy vertrekken net voor ons, Liesbeth en Theo zwaaien ons uit.

Tot slot, geweldige reis

We zien beiden terug op een geweldige reis door Marokko. Ondanks dat wij Marokko al drie keer eerder hebben bezocht, kwamen we op plekken waar we nog niet geweest waren, en ook nooit alleen gekomen zouden zijn en hebben op plaatsen overnacht waar je letterlijk en figuurlijk alleen maar van kunt dromen!!!
We hebben nog eens kennis gemaakt met de ongelooflijke veelzijdigheid van het land: de prachtige architectuur, de mooie en afwisselende landschappen, de diverse bevolkingsgroepen met hun eigen kleding en gewoonten, de hartelijkheid van de mensen en de heerlijke Marokkaanse keuken. En dat alles onder wederom de uitstekende begeleiding van Hans en Nancy, met een leuke groep, en vooral een fantastisch reismaatje - de andere helft van Women on Wheels. Zelfs al stuurt zij mij soms de verkeerde kant van de autoweg op…

Mocht er na “De Oude Zijderoute” (2015) en “Beleef Marokko Puur” (2016) er een volgende reis komen die ons aanspreekt, dan wij gaan zeker weer mee met Expedition Far East.
Als alles meezit is dit al in de zomer van 2017.

Tijdens een nieuwe reis van Expedition Far East die “Oud Perzië” gaat heten - een reis door Georgië, Armenië en Iran. Wij verheugen ons nu al.

Expedition Far East - Hans en Nancy, wederom bedankt voor een onvergetelijk avontuur!

Beleef Marokko Puur

ROUTE EN AFSTAND

De afstand van Motril tot Algeciras door Marokko bedraagt ongeveer 5.800 km. De route loopt door het mooiste gedeelte van Marokko: eerst parallel aan de grens met Algerije en dwars door de woestijn, daarna zuidelijk van de hoge Atlas naar de Atlantische Oceaan om vervolgens via het Anti-Atlas gebergte uiteindelijk het hoge Atlas gebergte naar Marrakesh over te steken. Via Fes en Chefchaouen bereiken we de ferry, de terugweg naar Spanje. Afhankelijk van politieke of weersomstandigheden kunnen de route als ook de aantal kilometers wijzigen.

VOERTUIG

Deze reis door Marokko kan met bijna iedere campers gereden worden. De camper moet natuurlijk in goede staat verkeren. Rijden op diesel is een voordeel. Goede vering en schokbrekers zijn niet noodzakelijk, een bodemvrijheid van 12 cm is voldoende. Het is wel zo dat men voor 1 tot 2 dagen voor wat betreft eten, sanitair, water en stroom zelfvoorzienend moet zijn.

WEGEN

Het merendeel van de wegen op onze route is geasfalteerd. Slechts minder dan 3% van deze reis rijden we over niet geasfalteerde wegen. De wegen te vergelijken met die van ons in Europa, soms zelfs beter.

STAAN ZO VEEL MOGELIJK VRIJ

Tijdens deze reis overnachten we zoveel mogelijk in de vrije natuur, ver weg van het asfalt. Dit is uitsluitend mogelijk door de inzet van en de begeleiding door een expeditie truck. Deze unieke afgelegen plekken, waar je als camperraar normaliter nooit komt, zijn ontdekkingen van de ontwikkelaars van deze reis, tijdens tien jaar reizen over de wereld.

REISORGANISTATIE

Beleef Marokko Puur is een 'Individueel Begeleide Avontuurlijke Overland Camperreis'© van Expedition Far East die u met uw camper kunt maken. Het zijn camperreizen voor wie NIET in, maar met een groep wil reizen. Ook deelnemen aan deze fascinerende reis. Boeken kan hier.

www.expeditionfareast.com

STAAN ZO VEEL MOGELIJK VRIJ OP MEEST BIJZONDER PLAATSEN

EEN REIS VAN 48 DAGEN

BELEEF MAROKKO PUUR

